

La cayguda de la fulla

LA SEMANA

DE DIJOUS A DIJOUS

Ni en el Congrés, ni en el Senat ha ocorregut res que siga digne de notarse y menos encare en la Cámara popular (de nom) qu' en l'alta, conforme s' ha dat en nomenarla, ahont a lo menos han descampellat els discursos que de temps portavan preparats els solitaris de la política monárquica, en López Domínguez y l' Duch de Tetuán, cartas desencopladas que no entran en joc, polítiques que moriran de vells parlant de la concentració.

Tot lo que diuen sobre las dos pandillas que s' passen el poder com si sigues una pilota, es de sobras conegut y reconegut; pero ja haurian de convencers de que no hi ha més cera que la que crema, y que si per anarse'n al llit no tenen altra llum que la concentració, se n' hi hauran de anar a las foscas, a riscos de rebre una camellada o d' entrebancarse ab la bacineta.

En Sagasta dona tan poca importancia al fet, que ni la pena s' pren de comparèixer al Senat a respondre als piropos que se li dirigeixen. Per tota excusa diu que no s' troba bé, que no pot sortir de casa y deixa qu' en Moret se las arregli com pugui. Y en Moret, més content que un jinjol, fa l' aprenentatge de president del Consell.

Y aixís se va passant el temps, sense resoleres ni una sola de las graves qüestions pendents. Els ministres per entretenir l' atenció vinga presentar projectes, si l' un disbarat l' altre pensat ab els peus. Entre aquests últims cap com el de 'n Montilla reformant al Códich penal en lo referent als delictes contra l' honor, que ha meregut l' idem de ser xiulat per tothom, fins pels mateixos ministerials, de tal manera que 'n Montilla disgustat fins ha parlat de dimidir.

Però 'n Sagasta ab bonas paraulas ha lograt contentir-lo. ¿Qué hi vol dir que a un ministre l' xiuli tothom? Més pot qui piula que qui xiula.

A Valencia l' ordre ha estat a punt de pertubar-se, ab motiu de la huelga de las filadoras. Algunes societats obreras en mostra de solidaritat tractavan de generalisar la vega: otras s' hi han oposat resoltament, y de aquí l' conflicte, fill de la falta d' inteligencia entre 'ls fills del treball. El dimars va haverhi cargas de policia y uns quants treballadors detinguts. Lo de sempre: la corda s' trencaper la part més flaca.

PEP BULLANGA

FATOR DE DIFUNT

L' actual govern es el mort més mort de tots els morts. Se dirá qu' encare está segut a taula; pero aixó s' deu a qui ningú s' ha cuydat de treure'l de allí, taparli la cara ab el tovalló, amortallar lo ab las estovallas y donarli sepultura. El rey no ho fa porque no vol; el poble no pot ferho porque no li permeten.

Se dirá—també—que no pot ser mort, qui menja, qui devora, qui está consumint la sustancia del país. «Menjo? donchs existeixo» exclamarán els insaciables qu' en aquesta forma han acabat per traduhir a la práctica l' famós «Penso? donchs existeixo» dels antichs filósops. Y no obstant, el menjar día y nit, sens treva ni descans, aquesta precisament es la proba més incontestable de que l' govern es mort; porque, diguinme: ¿hi ha ningú que menjí tant com els cuchs de cementiri?

La descomposició de un cos, no es altra cosa al cap de-vall que un ápat. Y aquest es el cas del actual govern, el mort més mort de tots els morts; ápat de cuchs de cementiri es el qu' está realisant; l' ápat de la última y definitva descomposició, que no s' pot veure ni sentir, porque fa horror y put.

Si hagués tingut alguna condició de vitalitat, algún apego a la vida sana y profitosa, desde l' día que va escalar las poltronas fins avuy, alguna mostra hauria donat de amor a l' existencia, traduhint en fets las sevas promesas y en realitats tangibles els seus compromisos.

Ell havia de resoldre la qüestió religiosa; havia de suavisar las apresas de la lluyta social ab midas benefactoras; havia d' encarnar en el dret positiu las aspiracions de la justicia immanent; havia de donar una satisfacció completa al país que devora 'ls abusos intolerables de una centralisació desmesurada; havia, en fi, de vigorisar las costums democráticas, donant a l' opinió las garantias més sólidas de que sos legítims anhels serian sempre respectats y atesos.

¿Qué ha fet en cambi? En la qüestió religiosa ha teixit, d' acort ab l' aranya negra vaticana, una espessa trenyina d' argucias y complacencias, mentres el clericalisme aca-

bava de agafar al país pel coll, y las ordres religioses aumentadas ab els desetxos expulsats de Fransas, adquirian las proporcions y el carácter de una espantosa plaga, pitjor mil voltas que la de la llagosta.

En la qüestió social ha fet imposible la vida del obrer, y quan aquest, desesperat, ha exhalat las sevas queixas, per tot consol li ha apuntat el mauser. En honor a la justicia ha engit per damunt de la lley, la voluntat, l' interés y fins el capritx dels cacichs, amos de vidas y hisendas y fins del honor de las personas, que o bé s' rendeixen a las sevas exigencias ó son bárbarament crucificadas.

Sos compromisos en favor de la descentralisació que deslligui als pobles de l' ominosa tiranía del poder y l' administració centrals, en Moret els ha traduhit ab un projecte de reforma de la lley municipal, qu' en moltras de sas prescripcions destrueix els últims restos de vida del municipi, inhabilitant als pobles per exercir una continua fiscalisació sobre 'ls actes dels seus administradors, y posant els Ajuntaments a mercé del gobernador y de sos agents que han de ser els secretaris, investits de facultats superiors a las dels mateixos arcaldes.

Un projecte de lley que put a mort... La mort de la vida municipal.

Però las fators de difunt son encare més pronunciadas en lo que respecta a algunas otras reformas que afectan a la libertat individual.

Sole de la massa encefálica de uns ministres putrefactes podían brollarne projectes tals com el de seguretat pública y 'ls de reforma dels articles del Códich penal referents al honor de las personas.

En Moret no concibeix la seguretat pública sino desenterrant l' antigua lley de vagos, que s' prestat a la comissió de las més monstruosas iniquitats. Si arribés a prosperar el seu propósit no hi hauria ningú que pogués viure tranquil a casa seva: bastaria la suspicacia de qualsevol esbirro pera privarlo de la libertat. Cert que no fora necessari suspender a cada punt las garantias constitucionals; pero aixó seria degut a que, contra qui convingués fastidiar, estaria suspesas perennement.

¿Y qué dirém de la reforma de 'n Montilla? No content ab l' existencia dels delictes de injuria y calumnia, no content ab que contra l' primer no s' admeti proba, lo qual no deixa de ser una ventatja inmensa pels truaus y pillastres de totas las especies, ha arribat al extrem d' inventar el delictes de insulte, ab el propósit de penarho tot, fins la molestia que s' pugui causar a una persona.

Ab aixó pretén resguardar l' honor dels ciutadans... y sobre tot la impunitat dels que s' dedican al bandidatge polítich. Ab una lley aixís vágini l' arrancar la careta a qualsevol bandoler que ab una credencial per patent de corso, cometi tota mena de iniquitats y llatrocinis!

No 'n tenen prou per lo vist ab saquejar a la nació, ni ab cometre las majors infamias, que aspiran ademés a un respecte absolut rattant en l' inviolabilitat. No basta que 'n sigui l' rey de inviolable y de indiscutible, puig de ministre en avall ha de serho tothom fins el qu' exerceixi la més mínima partícula de autoritat.

L' home públich, y sobre tot els funcionaris de tots els ordres y categorías deuen arrostrar, en tot país mitjanamente lliure, els embats de las censuras y las manifestacions del disgust que provoquin ab els seus actes. Si fins existint el dret de posarlos a la picota, procedeixen com procedeixen ¿qué no succehiria demá que s' vejessin amparats per una lley de silenci forós y de respecte imposat, ab l' excusa de deixar a salvo un honor qu' ells mateixos están arrosegant pel llot?

P. K.

EL MORT MES GROS D' ESPANYA

Qu' Epanya es la nació en que mes abundan els morts-vius... ningú ho dupta, ningú ho nega. Es el clásich país de las mentidas, explotadas pel clero y 'ls monárquichs... Son morts que 'ns asfixian: els ministres restauradors... de las butxacas sevas, els clericals, La Veu de la Catalunya, la festa nacional, el de Venecia, la marina de guerra, en Paraiso, els snobs... modernistas... de camama, la loteria y l' paper moneda, y el teatro per horas... y per neulas.

Aquests son els grans morts; els morts mes grossos que per aquí rastrejan... Pero encare n' hi ha un de molt mes gros ¿quín es, me diuen? És... el poble llanut y analfabeto...

ANDRESITO

POBLES MORTS

Hi ha alguna cosa pitjor que 'ls pobles grisos tan magistralment descrits per en Russinyol; hi ha els pobles morts. Y no matats per la nyonya, per la quietut, per la falta de vida, sino matats pel pes feixuch dels duros.

Al poble gris de 'n Russinyol encare hi ha un sabí qu' estudia, un

boig que mira enlayre, uns exaltats que conspiran ignocentment, un Pensil que canta encare que canti d' esma; als pobles morts pels diners, no hi ha mes que avaricia, afany de ferse rich pel sol gust de tenir duros, ganas de guanyar un ral mes pera fer cinch cigalons més a la taberna.

No hi ha qui llegeixi. Ciutat conech de mes de quinze mil bocas, ficada al cor de Catalunya hont no s' publica un sol periódich, petit ni gros, diari ni senmanal; hont no hi ha un lloch ahont se vengui un libre nou ni vell per no haverhi qui 'n compri; ahont no hi han arribat encare ni 'ls noms de Tolstoi, Ibsen, Ruskin y demés genis universalment coneguts.

No hi ha qui pensi. Las ideas polítiques hi arriban com un eco y per xo si se 'n parla se 'n parla sense exaltació, ab la mateixa indiferencia ab que s' parla de si l' temps se decantarà en pluja. Ni cassinons, ni comités polítichs. Las febres passatjeras no hi enganxan per falta d' entusiasmes y a pesar d' haverhi capellans y reaccionaris y enamorats de nostra terra, la passiviat d' uns y altres y la tasca de guanyar diners no ha deixat crear ni una microscópica agrupació catalanista ó al menys regionalista.

No hi ha qui senti. L' art com si no existís. Quatre aficionats fan música ab la mateixa ganseria que qualsevol piano de maneta; grupos de teixidores que a horas perdudas fan de músich, forman un parell d' orquestas infernals; no hi ha orfeóns, ni coros, no mes collas de xicots que baladrejan. La pintura no te altre manifestació que las quatre flors carrincolas que pintan sobre coixinets de seda las criaturas que van a las monjas. No s' veu en res bon gust ni mal gust, senzillament porque el gust no s' coneix.

¿Gumyá cortus! Veusaquí tota la deria. Els fabricants de totas menas no pensan en res més qu' en fer bons balanços y tenen, com diu gráficamente en Zola, la estúpida vanitat del qui no ha necessitat per res del intelectualisme pera ferse rich. Els treballadors aconhortats de que 'ls explotin, buscan, treballant forsa y fent treballar a tots els de casa, grans y xichs, la manera de juntar la major remanada possible. Tots plegats miran ab rabia ó indiferencia las lleys socials. Y treballan criaturas, sense haber passat per l' escola, per l' afany del amo de tenir un parell de brassos que no més costin tres pessetas senmanals, y la miseria y avaricia dels pares que volen dotze rals més cada semana.

¿Instrucció? Als pares tant els fá y la quitxalla prefereix treginar cabassos d' escorsa a estarse quietos a estudi, mirant els gargots dels cartells.

Al poble gris de 'n Russinyol encare hi ha esperanzas de vida; a la ciutat que conech, desapareix tot sota el pilot de cuyros y pessas que donan duros. La mandra es somiadora; l' avaricia mata l' inteligencia. La peresa es la tortuga de panxa al sol; l' ambició es el tocino reventant de fart.

L' amor no l' coneixen els pobles metalisats. S' ajuntan dugas fortunas ó dugas senmanadas; no dugas ánimas.

Se podrian anomenar alguns d' aquestes pobles. Voldria senyalar una particularment d' aquestes ciutats mortas, per veure si la fuetada feya pujar els colors al rostre dels seus habitants y s' decidían a fer alguna cosa per son desveltament intelectual.

No vollu ferho porque m' avergonyiria també jo al anomenarla. Si segueix enocpida com avuy sens altra deria que ferse rica, aviat sa estupides no será per cap més ciutat igualada.

JEPH DE JESPU

EL CAMP DE L' IGUALTAT

—Sepulturero, responeume, d' aquest desert de repós ¿com es que la gent sol dirne camp de l' igualtat?—

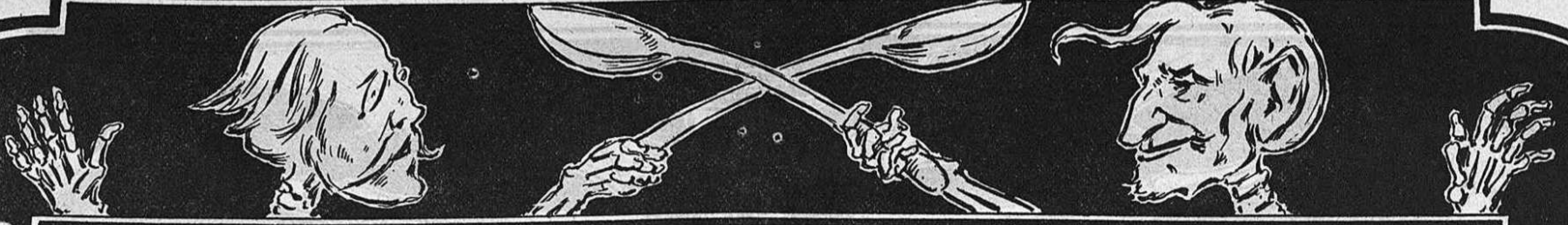
—Aixó ho saben fins las criaturas. Se l' coneix ab aquest nom porque aquí tots els que hi venen, hajan sigut grans senyors ó senzills mossos de corda, hajan possehit milions ó no hajan vist may un xavo, tothom es igual.

—Oh, no! Aixó ho deveu dir, sens dupte, porque sempre es un consol per las ánimas feridas pensar qu' en un ó altre lloch hi ha una lley nivelladora que 'ns tracta igualment a tots, sense atendre gerarquias, naixensas ni distincions. ¡Igualtat aquí!—

—Absoluta. —¡Oh, calleu, enterrador! Avans de dir semblant cosa, observeu al vostre entorn y contempleu l' espectacle que 'ns ofereix aquest clos. Mireu: aquí al davant s' aisa un magnífich panteón hont se veuen brillá 'ls mármols y 'ls relleus de plata y or. A la dreta hi ha una tomba, no tan suntuosa, però cuberta també d' adornos y rodejada de flors.

A la esquerra un hermós ninxo que, sota un march de verdor, ostenta brunyida pedra plena de creus y inscripciones. Y aquí, guaytéu, aquí a terra un sepulcre fret, un sot, y dintre d' ell una caixa, sense un trist signo de dol, ni una misera corona, ni un brot d' eura, ni una flor. ¿Ahont es l' igualtat santa que tant pondereu? ¿Ahont?—

L' enterrador no 'm contesta;

me fa una senya tan sòls,
y aixecant ab má nervuda
la llosa del panteón,
destapa l'antiga caixa
que de la cova hi ha al fons;
obra així mateix la tomba
badant l'atahud d'un oop;
de la tomba passa al ninxo,
del ninxo al olvidat sot,
y mostrantme 'ls pobres restos
que al esclat dels raigs del sol
ensenyen las quatre caixas,
me díu, mitj trist, mitj joyós:
—¡Contéplals! L'un era un príncep
que nadava en un riu d'or,
l'altre un fabricant riquíssim
que 'a va donar tots els goigs,
l'altre un digne mantegayre
que visqué com un rector,
l'altre un humil fill del poble
que may pogué menjar prou.
Van vení aquí, 'l proletari
en un repugnaut furgó
solet, á la matinata
com un fardo que va al moll;
el pacífich mantegayre,
acompanyat d'un gran dol
hont hi havia la familia,
els amichs y 'l confessor;
el fabricant en un cotxe
de sis caballs, cubert tot
de panyos y plomas negras
y semprevivas y flochs;
el poderosíssim príncep
rodejat d'un batalló
de canonjes y marquesos
y tipos plens de galóns...
Van vení aquí, y ara, mfratels;
tant es el noble senyor
com el miserable paria.
¿Els veus? Tots cendra, ¡tots pols!

L. WAT

BATALLADAS

UNA diferencia del poderós partit federal de altres temps, al partit federal de avuy!

L'Assamblea celebrada disapte y diumenje á Barcelona, va posar de relleu la insignificancia de aquesta agrupació. Partits judicials un día tant importants com La Bisbal y Vilanova y Geltrú, en els quals el federalisme eleja diputat al Sr. Vallés y Ribot, ni representació van tenirhi.

¿Y quinas foras, quins entusiasmes representavan molts dels altres?

¡Ah, si ho anessim á analizar detingudament, quinas consideracions més tristas no 's despendrían del nostre análsis!

Millor que ningú hauria de sentir el desamparó en que 's troban els que s'han empenyat en dirigir l'agrupació pels andurrials sospitosos de un autonomisme exagerat; els que per sistema desdenyen tota intel·ligencia ab las agrupacions republicanas y s'ofereixen á constituhir la vanguardia del catalanisme.

Error més capital no 's pot cometre. Per més que ab la major bona fé intentin liberalisar, democratisar, republicanisar al catalanisme, está probat de sobras que la salvadora vacuna no pren, ni pendrà may en un cos vell, saturat de anacrónichs humors reaccionaris.

Totas las argucias y sofismas ab que 'l Sr. Vallés y Ribot va assegurar de nou la seva jefatura, no han de bastar pera destruhir la implacable realitat dels fets.

A nosaltres ens dol que una antiga agrupació que un día exercí una influencia tan considerable dintre del partit republicá, vagi tan cega, á cubrir ab la bandera federal las averiadas mercancias reaccionarias del catalanisme. El mateix Sr. Vallés y Ribot qu' en las últimas eleccions de Figueras—un districte tan republicá—tingué en contra seva als companys de causa, veurá que no es tan fácil com tal vegada li sembli, pescar actas en unas ayguas tan térbolas.

Ni 'l favor de despreciar y de insultar als republicans li pagarán may, porque com certas velles beatas, tot lo que tenen ho guardan pel clero.

Per la nostra part desdenyém aquests desprecis y aquests insults, y podém ferho, en vista del moviment de disgregació que s'ha operat en el federalisme, quals elements més valiosos, fidels á son amor constant á la Democracia y á la República, han trobat un lloch de honor en las filas de la Federació revolucionaria.

Vels'hi aquí que tota la balumba de regalos que 'ls pelegrins espanyols portavan á Roma, van quedar detinguts á la frontera italiana, subjectes al pago dels drets aranzelaris, per anar consignats al president de la comissió.

Poch amichs els pelegrins de gratarse la butxaca, se 'ls va fer entendre que cambiant la consignació y dirigintlos directament al Papa no pagarían res. Com aixís van ferho, y 'ls regalos, en efecte, van arribar al seu destí sense novetat.

Pero una cosa haurán apres els pelegrins. Y es que 'l Papa, el presoner del Vaticá, el pobre vell despossehit per 'l infame govern de Italia, gosa de franquicia aduanera, senthi permés fer passar per la frontera tot lo que bé li sembli sense pagar drets de cap classe.

Vels'hi aquí un pres al qual se li permet dedicar-se fins al contrabando.

Ab motiu de la huelga dels minaires francesos hi ha hagut desordres de alguna consideració. Lo que no hi ha hagut, ni es probable que hi haja allí es la suspensió de garantias constitucionals y la subsegüent proclamació del estat de siti.

L'esperit democrátich qu' es 'l ambient vital de la República no pot alterar-se porque dos interessos contraposats ventilin com tinguin per convenient las sevas diferencies.

¿Volen coneixer un párrafo eloqüent de una circular dirigida pel ministre de Justicia als fiscals de la República?

Vels'hi aquí:
«La llibertat del treball está inscrita en nostras lleys y deveu ferla respectar. Quan vos sembli del cas incoar un procés, cap pressió externa deurá interrompre'l; pero la primera condició pera que 'ls processos duguin resultat es iniciarlos ab prudencia. No 's deu posar obstacle al dret de huelga que, legalment reconegut, deu ser lliurement practicat. Desitjaría posarvos en guardia contra tota tendencia que pogués impulsar als magistrats á fer escarments. Al contrari, al realisar las sevas pesquissas deuhem jutjar al home y no al medi: l'acte y no la doctrina. A vosaltres correspon apreciar els cassos en que 'l procediment de delictes flagrant s' imposa y aquell en que la justicia y 'ls justiciables tenen un interés igual en esperar á que las passions comensin á sossegar-se. Crído vostra atenció sobre la necessitat que avuy s' imposa més que may de assegurar á tots els ciutadans, siguin els que siguin, garantias iguals davant dels tribunals de la República.»

Aixís parla un ministre demócrata y republicá. Y no hi ha que dir si 'ls seus actes corresponen plenament á las sevas declaracions.

¿Quin llenguatje més distint del que s'emplea aquí y quina política més diferent!

A Fransa, la serenitat de la ley, impertérrita, sense torsarse per ningú. Aquí el mauser apuntat sempre sobre las mateixas víctimas.

¿Y encare hi haurá ilusos empenyats en sostenir que las formas de govern no influheixen poch ni molt en la solució dels conflictes del treball?

Dos honrats obrers, els Srs. Castellote y Ustrell van ser portats á la presó baix una inculpació que després ha resultat completament infundada.

A pesar de que la causa del sen empresonament no era per delictes comú, no fou possible allotjarlos en las dependencias que, segons la ley, ha de tenir tota presó, pels acusats de delictes polítichs.

Apliotats en un antre asquerós, atapatit de presos, sense aire casi pera respirar, tingueren d'esperar á que fos reconeguda la seva innocencia. Pero avants de que ho sigués donaren á 'l estampa una sentida carta, implorant misericordia per tants infelissos, com ab motiu ó sense motiu, se 'ls obliga á consumir-se en aquell pudrimener.

La presó de Barcelona es una asquerositat vivent.

Els que tant la fan servir, haurían de procurar, que á la perdua de la llibertat, que ja es prou grave, no s'hi afegeixi la tortura de trobar-se reclós en un lloch brut y pestilent, ab perill de la salut, y segons els cassos, hasta de la vida.

Si 'ls qu' exerceixen la justicia no son humanitaris ¿quin dret hi ha á exigir que en son día, ho sigui 'l poble que 'n sofreix las conseqüencias?

L'arxipreste de Huelva, es de aquells que diuhen «Aixó vols, aixó no haurás.»

Tot sovint la Iglesia nega la terra sagrada, á tot cadáver que no porti 'ls papers ben despatxats: donchs l'arxipreste de Huelva s' empenyava en donarla al cadáver de un lliure-pensador, que no l'havia demanada, ni per res la necessitava.

Tot per fastidiar als amichs de aquell y correlligionaris en irreligió.

Si 'l Estat mirés com deuria per las sevas prerrogativas, per la pau pública y pel respecte que 's deu als difunts, despossehiria al clero de la potestat qu' exerceix sobre 'ls llochs del etern descans, profanantlos tot sovint ab las sevas capritxosas intemperancias, y fentlos servir—lo qual es encare més reprobable—per ferhi bullir 'l olla.

Gent de totas las idees, opinions y creencias vivim en pau dintre de las ciutats, respectantnos mútuament. ¿Per qué, donchs, establir una separació entre 'ls difunts, que ni barallarse podrian encare que vulguessin, y que 's deuhem tots per un igual á la mare terra que va engendrarlos?

Y després, que fins per respecte als que han deixat de ser, es convenient y de tot punt necessari, esquivar als corps dels cementiris.

CARTAS DE FORA

BADALONA, 27 de octubre

Las dugas últimas conferencias que doná la semana passada 'l pare Maresma 's vegeren ben poch concorregudas, y de aquí, sens dupte, 'ls disbarats que vomitá contra 'ls enemichs de l' Iglesia, afirmant que 'ls increduls practican la religió natural. Ara bé: si la religió dels incrédulos es la natural ¿quin nom mereix la que predica 'l pare Maresma? ¿Será la religió artificial?

TARRAGONA, 26 de octubre

M' interessa una petita rectificació á la relació que feya LA CAMPANA del passat disapte á la trista desgracia ocorreguda en el vapor de 'n Ros á causa de la cayguda del ascensor. No va ser deguda aquesta á haverse trencat la corda, sino á la rotura del arbre y politxa, quedant el cable de la meva elaboració completament sancer. Ja comprendrá que m' interessa molt qu' en proba

de imparcialitat ho consigní en el seu senmanari. Son afm. s. s.—Ramón Fau.

MOLLET, 22 de octubre

L'altre día sentats en un pedrés entre la casa consistorial y la rectoria estavan sis ó set criaturas de quatre á sis anys fent d'espectadors de una pantomima que altres mes grandets representavan, qui ab una paperina per barret, qui ab una canya per espasa, y donava bó de sentir las francas riallas dels infantons, al celebrar la mes innocent mueca dels actors. En aquest punt 'l ensoñat va sortir al balcó ab una galleda d'aygua, abocantla damunt dels innocents noyets ab tan mal acort que alguns d'ells á causa de la impresió y 'l asfixia tingueren de ser retornats. Un altre vegada precuri que la racció d'aygua sigui mes abundant y á veure si aixís se procura uns quants albats.

ARTÉS, 18 de octubre

La consabuda camarilla dels cacichs Berenguer, el diputat sastre, Mossen Faldilla y demés purria carcatanista no han parat fins que 'l metje que teniam y ben á gust de tota la població, se 'n anés, y una vegada vacant la plassa ells mateixos l'han provehida, ab la particularitat de que convocaren á 150 caps de casa y sols n'hi acudiren una trentena, pera participarlos el cambi. Reunió inútil per quant ja estava tot fet y pastat. Tant es aixís que á la menor observació de un concurrent, se li digué no que pesés á qui volgués el metje seria 'l qu'ells presentavan y que no hi havia lloch á discussió porque era assumptó acabat. Aixís se van apoderant de tot, repartint els destinos desde escura-comunas fins esmocaciris entre emparentats del gran cacich y explotador fabricant Berenguer y diputat sastre. Ja contan ab 'l arcalde que no sab ni entén lo que son lleys ni li queda responsabilitat material porque no te res: ab un jutje qu' en lloch de pau es de guerra, puig á tothom busca rahóns: ab un fiscal que á penas sab llegir y escriure y ab un Mossén Guindilla per cantá 'l gori gori. Sols els faltava un metje que disposés de las nostras vidas y ja 'l tenen. Se diu Soca: es molt católich y molt soca y segons noticias, tingué de marxar de Ripoll porque donava massa treball als enterra-morts y funeraris. Vegin ab tot aixó si n'estém de ben guarnits.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 23 octubre

El 12 del corrent, per ordre del arcalde y previ anunci de pregó, 's reuniren els obrers á la Casa de la Vila al objecte de omplir la vacant de dos individus de la Junta de reformas sociales, y en plena sessió 's feren varias propuestas. El que abaxí suscriu proposá á Francisco Prat qu' es un despedit de las huelgas de 1900. Donchs bé: el disapte immediat, el patró Agustí Coma, fill de Francisco Coma, m'interpelá preguntantme per qué havia nomenat á dit company y no á n' en Salvador Carné, (agent dels hipocritas), y haventli respost que vaig ferho sabent qu' en Prat faria cumplir la ley, me respongué que quedava despedit del treball.—Ja en las passadas eleccions municipals, per haverme negat resoltament á apoyar la candidatura del caciquisme m' digué que 'm recordaría d'ell. Y en efecte, avuy ha cumplert las sevas amenassas. Se m'ha despedit, després de confessar qu' excava satisfet del meu treball, y sols per no volguer executar els actes polítichs que m'imposava.—Entrego á la consideració pública la conducta de aquest patró exercint 'l abús de las coaccions en els actes que l' obrer pot realisar ab entera independencia y al amparo de la ley. Pero aquesta ley que 'm reconeix el dret, deixa de protegirme quan un patró me 'l atropella. fins al punt de plantejarme 'l següent dilema: «O 't subjectas á las mevas imposicions abusivas y tiránicas ó 't deixo sense treball y per consegüent sense pá» —Li dona las gracias per la inserció de aquestas ratllas, son afm.— SALVADOR PUIGDELLIVOL.

La carta que precedeix ens obliga á dirigirnos als diputats republicans, suplicantlos que vegin si es possible conseguir una sanció penal contra 'ls que prevalten de la superioritat que 'ls dona sa condició de patrons, s'atreveixen á violentar la conciencia dels seus operaris, en aquells assumptos en que la ley vigent els reconeix la més absoluta independencia. D'altra manera, las lleys protectoras del obrer serán un nou motiu d'escarni y tiranía. Ja n'hi ha prou ab que s'exploti la subor dels operaris, pera que pugui permetres que se 'ls trepitji impunement la seva dignitat de ciutadans

LA FESTA DELS MORTS

Ni respecte als qu' han sigut ni oracions per la seva ánima son las festas de Tots Sants á las dels difunts lligadas.

Vanitat y gots de vi, panellets, tortells y llágrimas y ab la escusa dels difunts fan els vius una disbauxa.

La síntesis d'aquests jorns pot dirse en quatre paraulas, y es, qu' una colla de morts ens atipa de castanyas.

Per arribá á aquest final no cal esperar diadas porque en tot temps lo mateix passa en nostra pobra Espanya.

Orgull, barra y molts bons sous governan la nostra patria, y pagant y treballant gracias á la nostra mandra també una colla de morts ens atipa de castanyas.

DELFI ROSELLA

JUST CASTICH

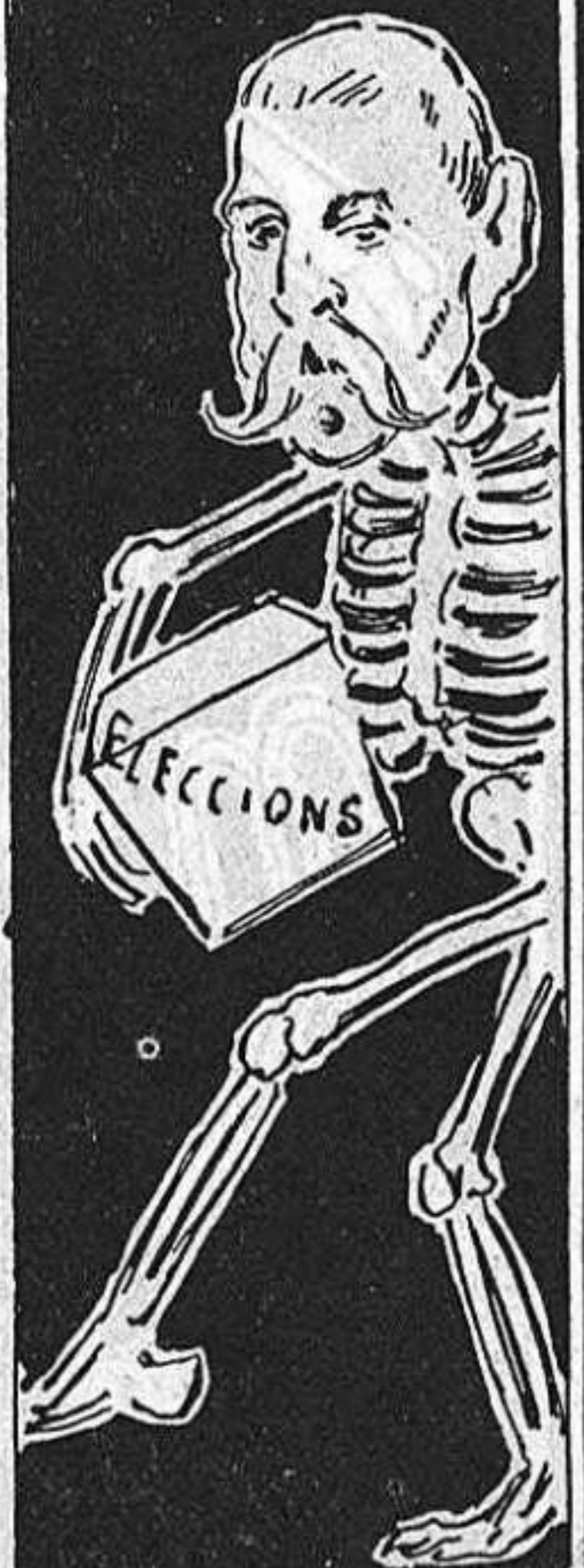
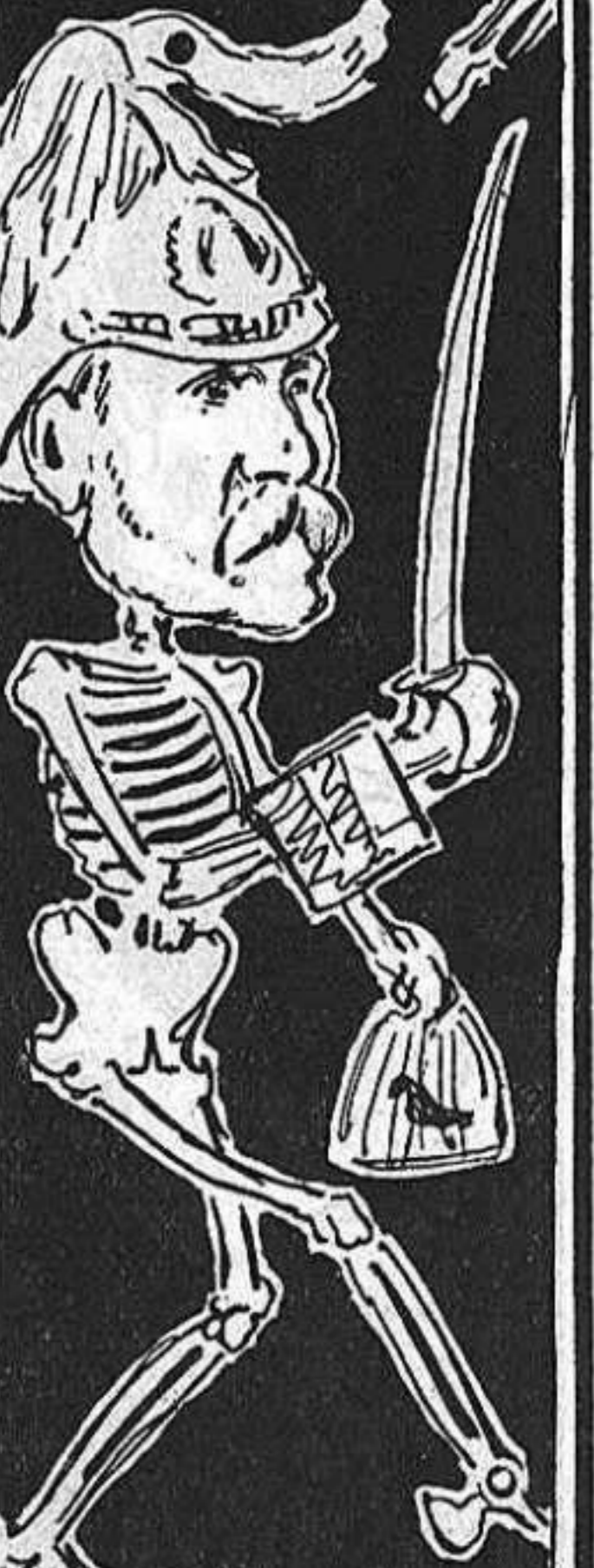
Sagastas, Morets, Romeros, Silvelas, Mauras, Tetuans y demés colla de cínichs son quins varen saturar 'l ayre que respira Espanya de microbis infernals.

Els ens van portar la peste qu' empobrí la nostra sanch, escurá nostra butxaca y el cervell ens va atrofiar.

Els foren quins á l'Espanya van crusar la enfermetat.

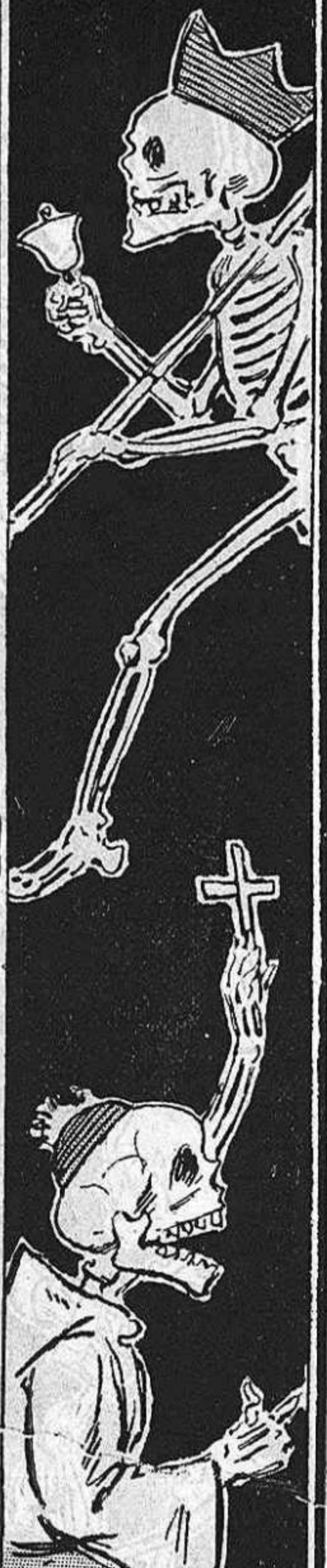
Sagastas, Morets, Romeros, Silvelas, Mauras, Tetuans, y demés colla de cínichs de la malalta han cuidat.

Li han aplicat sangoneras en lloch d'enriquir sa sanch; ab sermons, frares y monjas l'han acabat d'atontar

CONCORDAT

El sopar de Don Práxedes Tenorio

EL PAÍS: — ¡Obriu, no puch pagar mes!
 ¡Ja hi acabat tots els quartos!
 D. PRÁXEDES: — ¡Ciutti, si vuelve á llamar,
 suéltale un nuevo recargo.

y si algun clau li quedava
 se li han endut l'últim clau.
 Cuidada per ells l'Espanya
 ha dat el darrer badall.

Sagastas, Morets, Romeros,
 Silvelas, Mauras, Tetuans
 y demás colla de cinchs
 tots en corba s'han transformat
 y al cos de la pobra Espanya
 s'aferran ávita de carn.
 Fan pellingots ab sas urpas
 de sas entranyas sgnants,
 sanch y carn sens fer devoran
 y quan tenen ben plé l'pap,
 enllata á sobre els ossos
 llensan tips lúgubre cant.

Per sa imbecíl tolerancia,
 sa pussilanimitat
 y afemeilament estúpit
 l'ánima d'Espanya va
 á purgar sas cobardías
 al fons dels caus infernals.

Sagastas, Morets, Romeros,
 Silvelas, Mauras, Tetuans
 y demás colla de cinchs
 que 'l mal li varen donar,
 que després varen matala
 y se l'han cruspit més tart,
 també serán els dimonis
 qu' al infern se la endurán.

JEPH DE JEPUS

La mort de 'n Jan Bonhom

Jan Bonhom havia llegit alguna vegada que tot lo d'aquest món es una mentida. Pero se 'n volia convencer. Cert era que com á ciutadà y com á home s' veia considerat pels seus semblants, pero duplant de la sinceritat dels afectes més purs, y tota vegada que la veritat verdadera no resplandeix sino ab la mort, va determinar morir-se, encare que no fos sino per vintiquatre horas.

Intencionadament va escullir el dia de Tots Sants. Després d' haver dinat y en el moment de clavar caixalada solemne al panellot que feya sis, va alearse de la cadira, y fent una ganyota digna de 'n Zacconi, s' deixá caure desplomat sota la taula. Tot seguit hi van corre 'ls dills, la dona y dos ó tres convidats... De moment ningú s' entenía: aygua fresca al clatell, vinagre als polsos, sal als llabis, tot era inútil. — ¡Qué tens, Joan?— li preguntava la seva esposa, descordantli tots els botons descordables. En Jan Bonhom no responia; posant els ulls en blanc y trayent la llengua tant com podia, va esperar que 'l portessin al llit. Allá, extés, un cop se vejeí voltat lels seus, va allargar una má tremolosa, y fent una da-

rrera ganyota, exclamá ab la veu feble dels agonitzants: — ¡Soch mort!

La familia, que no 'l contradeya may perque en Jan era incapás de dir una cosa per altra, va créureho aixís mateix. Li clogueren els ulls, li varen lligar un mocador á las barras, y després de respallarlo una miqueta, li van encendre una espelma nova que collocaren en un florero molt historiat que sempre tenia á la taula de nit.

El muerto fingido s' ho deixava fer tot sense escapar-seli el riure, y escoltava atentament. L' efecte somniat per ell era complet. La consternació entre la familia era general; tothom plorava. Ab las mans crepadas damunt del pit passava revista de tot lo que succehia. Al poch rato va sentir el timbre de la porta del pis. De moment li semblá qu' era l' extremaunció. — ¡Qu' es beneyta la meva dona!— murmurava. — ¡Be ho sab que jo no era de la crosta de baix!— Pero desseguida comprengué que s' tractava d' altra cosa. Era el cospe d' una empresa funeraria que ja havian sentit oïr de carn morta.

Entretant la desconsolada viuda y els fills discutían al quarto del costat:

— Me sembla que de caoba es massa. Ja sabeu que 'l vostre pare no era home de boato.

— Bé; pero, mamá, pensi qu' aixó es una vegada á la vida...

De cop, s' obrí la porta de la cambra mortuoria y dos homes completament indiferents al trastorn de la casa, varen mudarli la roba que duya, matxucentlo de mala manera y capgirantlo d' un cantó al altre sense consideració, mentres parlavan de coses insustanciales. Després sentia que preguntavan á la seva dona: — ¡Qué volen que l' afeytem?— En Jan Bonhom va extreure's de cap á peus. Aixó ja hauria sigut una broma massa pesada.

Desseguida varen pujar els vehins de sota, amichs íntims de molts anys: un matrimoni jove apassionat. ¡Quín contrast! El foch de la vida davant del gel de la mort! Van contemplar el cadavre un rato sense dir res. Per fi el marit exclama:

— ¡Oy qu' ha quedat bé?

— Ay, sí; ni que parlés,— respón la fulana.— ¡Pobre senyor! ¡Tant bó y tant sal!

— Ja ho pot ben dir— somiquejá la viuda.— Y veji quín mal dinar ens ha donat... Precisament avuy que teníam localitats pel Príncipal.

— ¡Ah, sí? Donchs miri, 'ns hi hauríam trobat, perque ara nosaltres hi anavam, quan la portera ens ha participat la desgracia.

— Bé; sí, ¿qué hi vol fer...? En aquest món ja se sab... Es un pas que tots l' hem de donar un dia ó altre...

— Ja té rabó, y pitjor aquell que s' hi amohina...

— ¡Alabat siga Deu! Al menos podem tenir la satisfacció de dir que hi hem fet tot lo que hi hem sapigut...

— Es clar... es clar...— repetia á coro el matrimoni. Y afegia maquinalement: — Vamos, vamos... Cor fort y resignació... Pássinho bé... 'Ns alegraríam que no fos res... Expressions á tots y un petó als nens... Retiris, retiris... Tanqui, tanqui...

Més tart van comensar á venir parents d' aprop y de lluny; d' aquells que sempre s' tenen entre las camas y d' aquells que no s' veuhem més qu' en las grans solemnitats, quan hi há crema cremada ó quan hi ha un difunt. Després que 'ls havían fet passar per davant del cos present, s' estavan un rato de tertulia encomiant els mérits d' aquell que, segóns deyan, els havia volgut deixar. Un cunyat seu, qu' encare no feya quinze días, al demanarli cinch duros en calitat de préstam, li va respondre que ho sentia molt pero que no podia ser; aquest, dich, no tenia prou boca per alabar-lo: — ¡Quína desgracia més irreparable!— deya.— ¡Tant

que me 'l estimava! ¡Si la vida pogués comprarse ab diners!— Y en Jan Bonhom que ho sentia, estava á punt de cridar: — ¡Embustero, farsant! Tingas pietat al menos d' una persona que ara s' troba en el cas de no poder contestar á las tevas ofensas!...

Més tart, la remor dels cuberts de plata al rascar la porcelana del plats, va donarli á compendre que, á pesar dels gemechs, els seus parents no havían perdut la gana. Després del sopar tornavan á estar de palica. Per lo que s' despenia del enrahonament, interromput per llargas pausas, singlots, lamentacions, sospira y... rots (que de tot hi havia) sembla que 'ls hereus parlavan d' interessos.

— Tan mateix el papá era ben descuidat,— deya el noy gran.— Ves qué li hauria costat deixar las cosas arre gladas...

— ¿Que no li coneixías el génit?— afegia la noya.— Lo que devia pensar ell: Acabat jo, acabat tothom; y qui tinga mala de cap que se 'ls passi.

— Ja teniu rahó, fillets meus; desgraciadament el vos tre pare havia sigut sempre un baliga-balaga, sense cap ni sentené... ¡Deu el tinga allá hont vulga!...

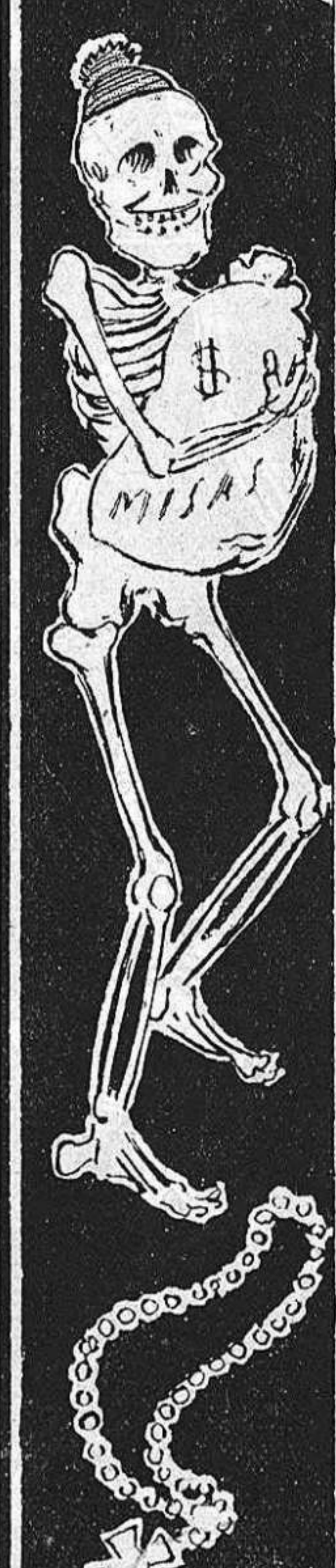
Y després de disputarse l' honor de vetillar l' cadavre varen acordar anarse'n tots á dormir. Aixís ho fe ren, y el pobre Jan Bonhom, cansat d' aguantarse la respiració y tip de no menjar, va determinar aixecarse y, caminant de puntetas, va fer cap á la cunya, hont menjá una caixalada, beneug un tragué de Jerez y s' omplí las butxacas de panellots. Decidit á continuar la farsa, se 'n torná al seu llit de mort, y adoptant la mateixa posició s' deixá vencer per la son y s' adormí.

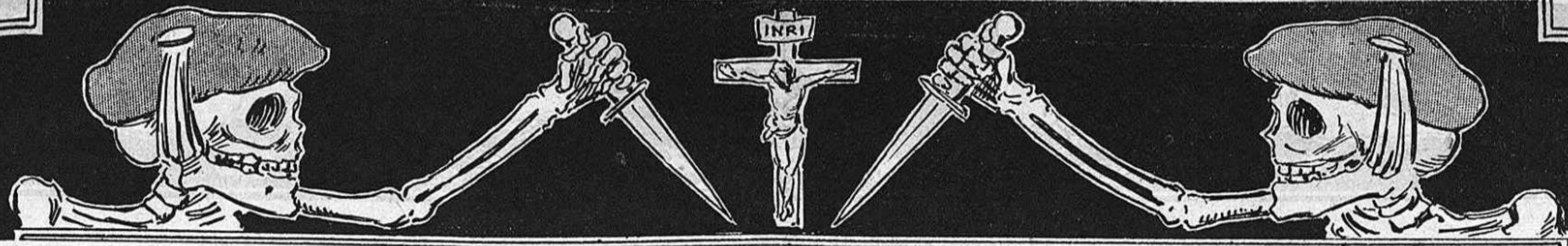
Per allá á las nou del matí del endemá, día dels Morts, en Jan Bonhom, ficat dintre una modesta caixa, passava per las Ramblas. Seguíam al cotxe dugas berlines y un factón; al damunt d' aquest s' hi veya una corona de siempre-vivas artificials ab una cinta ampla que deya: «A nuestro querido padre.» Infinitat de personas completament desconegudas se descubríam al pas del enterro. Era la gran colectivitat, els humils, els ignorats.

Al arribar al Cementiri Nou, 'l portaren directament al ninxo de sa propietat. Avants de efectuar-se el sepeli, els enterramorts preguntaren als quatre acompanyants que formavan el corteig: — ¿Que 'l volen veure?— Sense esperar la resposta, un dels homes ja havia obert la caixa. En Jan Bonhom no poguent dissimular més va estar á punt d' aixecarse y apretar á corre; pero, convenut de que encare tindria ocasió de sentir-se'n de més frescas y per respecte á la diada, resolgué no donar cap escándol, deixantse ficar al ninxo sense dir una paraula. Els membres de la familia després de fer escriure el nom del difunt, á la lápida hi collocaren la corona y, orgullo sos del bon efecte que feya, en comparació ab la d' un mort d' allí al costat que la tenia molt petita, s' allunyaren silenciosos en busca dels cotxes que 'ls esperavan.

Ab moltes penas y traballs en Jan Bonhom pogué despanyar la caixa, sentants'hi al damunt tot lo comodament possible pera menjars'hi un parell de panellots. Sentia remor de passos y xarrameca de la gent que havia anat á visitar el cementiri. A lo millor se fixava en que algú deya aturantse davant de la seva habitació: — ¡Hola! ¿En Jan Bonhom es mort? ¡Pobre home!— Al tres exclamavan: — ¡Vaja un ximple!— Un va dir: — ¡Honto, perque encare 'm deu l' americana que portava...— La majoria, per aixó, passavan de llarch sense fixar-s'hi.

Tot d' un plegat, y quan més gran semblava ser l' anímació de vius en el país dels morts, uns copets de mar

tall donats en la mateixa lápida varen cridarli l'atenció. Sobressaltat aplicà l'oido pera enterarse de lo que succeïa. No tardà en descobrir el misteri. Sa esposa, acompanyada de la minyona, havia anat a guarnirli'l ninxo. Pel que 's despenya de lo que deyan y de las exclamacions que sortian del públich que de segur devia fer rotllo al seu voltant, la viuda estava colcanthi un florero ab crisantemas de paper y la criada s'entretenia penjantli una llantieta que donava llum á un quadro que hi acabavan de clavar.

—Un quadro m'han dut?—exclamava admirat el pobre home, no atinant á qué 's podian referir.
 Al poch rato, quan la viuda y la minyona ja se'n havian anat cansadas de gemegar y derramar llágrimas, dos tranquils van aturarse davant de la lápida guarnida.
 —Té, fixat... ¿No 'l coneixes aquest florero?—deya un d'ells.
 —No hi caich.—respongué l'altre.
 —Sí, home... ¿Te'n recordas d'aquella fulana casada que cada cop que hi anavam li portavam violetas pel florero del seu marit...?

—Tens rahó; se li deu haver mort. Té, y mira quin quadro... Llegeix que diuen aquests versos.

El seu company llegí en veu alta la décima següent:

«A MI INVOLVIDABLE ESPOSO»

«Con el alm' adolorida
 no cesa jamás mi llanto;
 que cuando se quiere tanto
 como yo te quise en vida
 ni aun en la muerte se olvida.
 El amor todo lo inmola,
 y esta es mi esperanza sola,
 que aunque de dolor sucumba
 pensará en tu y en tu tumba
 tu desconsolada
 LOLA.»

En Jan Bonhom no va volguer sapiguer res més. Sense afectació, sense inmutarse, ab clara conciencia de lo que feya va ajures altre cop á la caixa y, adoptant una posició de mort autèntich, va menjarse l'últim panallet que li quedava y esperá la veritable mort, la eterna, la dolosa mort dels que 's moren de debó... y que per ell, en aquelles circumstancias, tenia tot el caràcter de un deslliurament sublim.

R. I. P.

JOAQUIM AYMAÍ

ELS MORTS MÉS MORTS

QUANTS sers hi ha que sense semblarho son més morts que 'ls morts del cementiri!

Aquells, pobres, están ben serios y no fan nosa á ningú; al contrari, molts d'ells fan molta falta.

Els que vull dir destorban. Se mouhen, menjan y jeuhen com fas tú, lo mateix que jo; pero ho fan casi bé sempre porque ho venhen fer ó porque 'ls hi fan fer.

Aixís es que 's bellugan porque tenen nirvis qu'encare no son enterchs, mastegan porque tenen rana ó bé porque 'ls hi entatxonan el menjar á la boca vulgas no vulgas y dormen per dormir de dugas maneres: l'una ab els ulls tancats y l'altra tot y tenintlos oberts. May han despertat.

Aquests infelissos son els que 'n dihém imbécils, gent que no hi ven més enllá del nas, que s'accontenta ab lo que troba fet. Per acabar: sers qu'estavan en comí de viure, pero que no viuhen porque no están sencers, s'han quedat á mitj fer.

Pero hi ha un'altra mena de gent que, sens dupte, es la primera qu'hem de donar de baixa del llibre dels vius y classificarla d'altre modo.

Aquests sers forman grans collas, l'incontable massa, la majoria de las poblacions, siguin grans siguin xicas. Son la materia, la tarrega da, la sorra que priva d'avansar.

Enemichs de la vida porque no viuhen, contraris de la claror porque tot y tenint ulla no veuhen, s'ajuntan, se riuhen de lo qu'és bell y trepitjan lo qu'és just y aixís semblan forte.

Y no ron més que pilots de carnassa més ó menos llejta, regats per sanch y sostinguts per osos y nirvis, per més que se semblin á nosaltres.

Al passar llista de tot lo que forma l'Humanitat vivent, de lo que sura, de lo qu'és gran, aquests pilots ab camas y brassos y boca callarian, no sabrian que dir ó bé cridarían desafordament, fent las deu mil ganyotas y amenassas, impotents, movent las camas y 'ls brassos com á epilèptichs. Per tant, al catalogarlos, ens trobariam tot els noms y apellidos dels monstres més rabiosos y més cruels coneguts y per coneixer.

Y llavoras els déspotas, els dolents, els escanya-pobres, tindrian per primera vegada l'nom corresponent.

Els que formarian el segón, que serian la colla dels estantissos, dels vells que no fan ni deixan fer, qu'entenen en tot y 'n volen ser mestres, no tenint ni la A ben sapiguda; qu'úricament donan consells que fan pudó d'agre; qu'originan l'atmosfera pestilent dels nostres dias, aquest alé de mort que 's troba per tot arreu y més en alguns passios que coneixém de sobras; que fan enmalaltir á certs esperits forte que podrian donar molt més de sí, si aquella no 'ls ofeguessin. Manayas, gent petita que 's belluga, crida y fa lleys religiosas y civils; que s'enfila com una carbassera damunt de tot lo qu'és bó ó podria serho, per aixafarho, per infectarho ab equivocacions, ab manias, ab fanatismes de tota mena, procediments corcats y corromputs.

Aquests de cap manera poden constar en el llibre de la vida humana; no es gent, son mals ayres, vents impurs que portan el microbi d'horrorosas malalties; mals de-cap y epidemias pels que vivim, filtrantse en un petit moment de descuyt dintre l'nostre esperit com una pulmonia, y qui diu una pulmonia diu un costipat, que ab un costipat ja hi ha l'perill suficient d'anar á l'altra banda.

Y el tercer grupo l'anotarism com á cuchs porque tot el seu pler está en son mateix res. Aquests son els viciosos, els corc mputs de totas menas que

's consumeixen en sa mateixa consumació: bruticia sobre bruticia.

Per tant resumint s'hauria de fer lo següent:

1.er Matar als monstres, als golafres que's menjan als sechs. Si trobas una aranya negra, clávali el peu al damunt y aixafala: no per cástich que no t'culpa de fer aranya ni per venjarte tampoch, dolament porque 't pot fer molt mal.

2.ⁿ Seguidament un cop fet aixó, s'ha deneteja l'atmosfera, treure la pois, desinfectar d'una manera enérgica, porque lo estantís, lo corromput, lo decrepit, no fassi may més mal á la Vida.

3.er Quan ja tot será sá, y per tant, hermós y just y veritat, procurar per tots els medis, qu'alla voras serán molts, (perque no hi haurán entrabanchs) de que 'ls cuchs se tornin papellonas enamoradas de la llum, es á dir que passin de mort á vida, qu' aixó, en molts casos, ja's pot fer.

Y finalment, arribar ab l'ensenyansa concisa, clara y verdadera, á que tots els tontos, flachs ó sense esperit, qu'estant en comí de viure, s'han quedat á la lluna de Valencia, com vulgarment se diu, ab un mica aixís de cervell, poguessim pensar be, veure ab els seus ulls y parlar ab la seva boca, pero ab plena conciencia, es á dir, que visquessin y dormissin una sola vegada: á la nit, per renovar la forsa.

Lo que daría per resultat que més ó menos tart ó d'hora, tots els vius marxarian units cap á un mateix fi, sabriam abont aném y arribaríem lluny porque no hi hauria cap mort entremitj que 'ns glassés las sanchs. Pero primer que tot, avants d'arreglar res, partint de qu'en l'estat present no viuhem tots aquests sers, s'han de donar de baixa del llibre dels vius porque ara tal com son, son els morts més morts.

ESPATECH

LO GRAN MISTERI

Qu'era, lector, de tú un sigle enderrera? y quan de la Mort esguis baix l'imperi ¿qué serás? Si altra vida deu haverhi, ¿qu'abaix la viurás ó en altre esfera? Del ahí y del demá de ta carrera ignorant, sens qu'alcansi ton criteri aclarir la vritat d'aqueix misteri, respón: ¿pots dirme 'l qu'ets avuy siquera? Si en las de la Fe ó la Ciencia muntas, ab sofisticas rahóns y indiscutibles te responen als duptes que 'ls hi apuntas: mes ¿la Ciencia y la Fe son infalibles? Es respondre ab acert á tals preguntas l'impossible mes gran dels impossibles.

F. OLIVERAS C.

LA RIALLA DE LA MORT

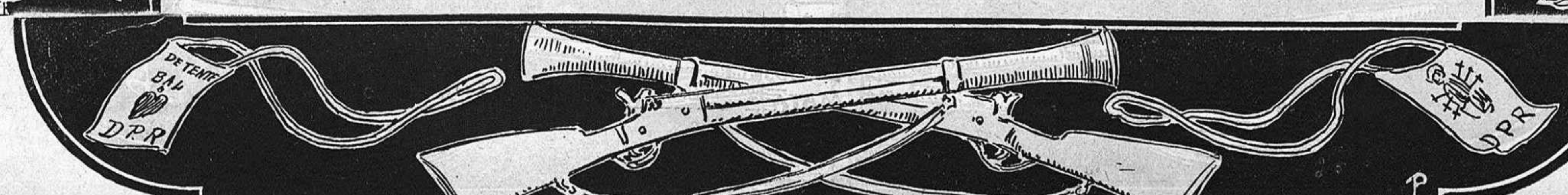
Riquess tingué á dojo gnauyadas Deu sab cóm;

¡Digueuli tonto!

Fent el mort quan li treu compte y 'l malalt quan li convé,

ab las sevas tonterias ell está matant el temps.

La Campana de Gracia

l'adulació rastrera, qu'adora'l badell d'or me'l motejà d'il lustra, de sabi, de virtuós, y de tot quant als homes enlayra al cim de tot.

La Parca justiciera qu'està sempre al aguayt y atrapa a la mentida sense donar un pas, soterra las despulles de la podrida carn entre esclafits de riallas y cántichs funerals!

J. BAUCELLS Y PRAT

D' ULTRATOMBA

Ja torna com cada any; es nostre dia; la diada dels difunts el vius ne diuen, y venen compungits, y n'hi ha que ploran, loh no! no ploreu mes ja, miserables, lun dia en tot un any! y tots a l' hora!

Y com cada any, poch mes poch menos, portan coronas d'artifici ab amplas cintas, una creu, un recort, algun retrato, un parell de xinxetas ó de ciris, y al cap al-tart, ¡pleguem els accessoris que'l difunt ja está bé fins l' altre anyada!...

Si, ja ho estich de bé, no vull pas moure'm, no vull torná a l' humanitat, que al naixer en els seus pares troba 'ls pitjors mestres!

No vull l' humanitat, que humanitaria premia l' invenció d' armes que matin als homes com a llops, com si en la terra quedessin sempre vius y no hi cabessin!

No vull l' humanitat, que humanitaria permet que'l desvalgut, de gana 's mori, com si no des la terra fruyts de sobras.

No vull l' humanitat, tan orgullosa que de la creació 's titula revna com si tots els secrets de la Natura tingúes a son alcans, per 's apizuerho.

No vull l' humanitat, qu' es tan egoista que del Suprem Criador vol ser la imatge.

No vull l' humanitat, qu' es tan hipocrita que en el seu cor la veu del bé s' ofega y busca en son cervell arguments varis pera aquest cor mateix pogué enganyarne.

No vull l' humanitat, tan miserable que ab llágrimas, dels ulls tretas per forsa, el dol en el vestit, y ab futillessas, pensa fernes contents; si ho estém sempre!

Humanitat, no 'ns ploris; per tú plora, plora per tú que vius, hasta aquell dia que deixis el teu món qu' es tot miseria: ¡la mort es sols la vida veritable!

TEODOR

ELS MORTS

Els morts no son els qu'estirats a dintre d'una caixa reposan tranquils y definitivament al cementiri.

Els morts son els que, embrutits pel servilisme, passen las horas darrera del cacich ó del personatge que 'ls enlluherna, atents a las sevas indicacions y als seus capritxos.

—M'heu d'elegir.
Y l'elegeixen.

—Heu de falsificar el cens, heu de robar el dret als electors, heu de rompre l'urna.

Y ho fan.
—M'heu de venir a rebre, m'heu d'aplaudir, m'heu d'aclamar.

Y van a rebre'l y l'aplaudeixen y l'aclaman.

—

Els morts son els que tancant els ulls a la realitat y olvidant que'l món camina, somian en restaurar un poder absolut, que 'ls imposa la seva estúpida voluntat desde Venecia.

—Hamildéssims vasalls meus...
—Senyor...
—Empunyeu las armas, llenseuvos a la montanya y al crit de «Deu, Patria y Rey,» derribeu tot lo existent y aixequeme un trono.

—Sereu obehit, Senyor.
—¡Correu'l Lluyteu, feriu, mateu y si us matan a vosaltres, tindreu la gran satisfacció d' haver mort pel vostre amo, que'l dia del triunfo recompensará als vostres fills y als vostres néts restablint l'Inquisició y obligantlos a caminar de quatre grapas.

—¡Generós Senyor...!
—Aneu, aneu a sembrar de dol y de ruinas las valls y 'ls turons de la vostra pobla terra. Mentre vosaltres correréu per las montanyes donant per mí la sanch y la vida, jo m'estaré aquí gronxantme y disfrutant de todas las comoditats... y fent alguna jugadeta de bolsa sempre que l'ocasió 's presenti.

—¡Visca'l nostre adorat Senyor!..

—

Els morts son els que, aferrats a las fórmulas antigas, creuhen qu'encare 'ls conflictes socials poden ser resoltos com vint ó trenta anys enrera.

—Els treballadors s'han declarat en huelga.
—¡Avisen als civils!
—Els directores de la huelga desitjan conferenciar ab els patrons.

—¡Detenirlos al moment!
—Els obrers s'han reunit.
—¡Dispensarlos!
—Hi ha molta eferescencia.

—¡Que vingui un barco de guerra!
—S'ha llenyat un crit subversiu.
—¡La plassa en estat de sitil!
—Han xiulat.
—¡Foch!..

—

Els morts son els que, empenyats en desmentir

que som al sigle xx, se'n van a Roma en pelegrinació a besar la má a aquell que, successor d'un home que sempre glorificá l'humilitat y la pobresa, viu en mitj de la més espléndida pompa.

—Venim a saludarvos, santíssim pare.
—Gracias, fills meus. ¿Y qué més?
—Y a dirvos que ara y sempre podeu contar ab el nostre incondicional afecte.

—Molt bé. ¿Y qué més?
—Y a transmetreus un carinyós recort de milers y milers de paysans nostres que sóls en vos tenen fixats els seus ulls.

—Perfectament. ¿Y qué més?
—Y a dirvos que considerém aquest dia com el més gran y venturós de la nostra existencia.

—Bé, bé, bé... pero... ¿y qué més?
—Y a portarvos aquesta miseria. Cinquanta mil duros, que us agrahirém moltíssim que 'ls accepteu.

—¡Ah!... Jo us beneheixo en nom del Pare, del Fill y del Esperit Sant...
—¡Amén!..

—

Els morts son els que 's burlan de la fraternitat universal y xifran tot el seu programa en las satisfaccions de la vanitat y las sacietats del estómach.

—Aixó se'n va a rodar.
—¡Bah!... Ja fá temps que ho diuhen...
—Lo d'Andalusia s'enreda.

—¡Bueno! D'allá a n'aquí hi ha molta distancia.

—Diu que hi ha una infinitat de gent que 's mor de gana.

—¡Para la taula, noya!
—Diu que hi ha molts infelissos que 's moren de fret.

—Enganxa'l cotxe, noy.

—

Aquests son els veraders morts. Morts que no senten la descomposició que dins d'ells va treballant ab la persistencia de la gota d'aygua que forada la pedra.

Morts que perque 's mouhen y pegan y menjan y resan, se pensan que son vius.

FANTÀSTICH

EL MORT FELÍS

Per llit un bon tou de terra, una pedra per coixí, res de lápidas ni historias... ¡qué bé s'está mort així!

Sol, lliure de las tragerias del mundanal guirigay, tranquilitat com aquesta no l'havia gosat may.

Ni tranvias ni automóvils, ni calor, ni fret, ni vent, ni fins de mes, ni facturas, res, res absolutament!

Hi ha que confessarho, aixó es tenir sort: d'aquesta manera dona gust ser mort.

—

El jorn que aquí van portarme ningú m'hi va acompanyar, pero per xó ¡qué dimontri! ja hi vaig sapiguer trobar.

Y es que si als vius els negocis se 'ls espantllan fàcilment, un cop morts no hi ha cuydado, tot els va perfectament.

Desde aquell venturós dia, tallat dels pesars el fill, visch tan ditxós que no envejo ni en Girona ni en Rotachil.

Diguin lo que vulguin, m'hi ajegut ab sort: d'aquesta manera dona gust ser mort.

—

Sense fills, ni nets, ni tías, ni sisquera un trist cosí, quan vé dels difunts la festa ningú 's recorda de mí.

Y en rigor jo me'n alegro, perque, verdaderament, ¡qué n'haig de fer d'aquests tipos que venen per compliment, y que al traspasar la porta potsen lo primer que fan es buscá hont venen castanyas per pogué aná avall menjant?

—¡No tenir visitas!
—¡Volen millor sort?
D'aquesta manera dona gust ser mort.

—

Tampoch soch home de nota. ¡Quín'altra calamitat si per ma desgracia arribo a sé una celebrat!...

Cada any per l'aniversari vinga rebre comissions que 't portan flors y coronas ab músicas y pendóns. Vinga sentí'l teu elogi fet per dos ó tres babaus, qu'en el fondo se'n alegegran de veure't a can Pístrauel...
—El repós perpetuol
Caballers, es sort: d'aquesta manera dona gust ser mort.

—

Devegadas sento passos de gent que conversa y riu.

—¡Guayta quin ángel més magrel «Mira aquest ninxo qu' diu!»—
Jo entretant penso:—Aísa, macos, feu broma, salteu, balleu, rigueuvos del *Sursum corda*... lo qu' es de mí no podreu.

Está clar. ¿Cóm han de rífressen si ningú sap hont estich ni a prop meu hi ha res que indiqui quí soch jo ni cóm me dich?
—Enterrat d'incógnit!

Francament, es sort: d'aquesta manera dona gust ser mort.

— ¡Oh retiro incomparable! No es capritxo ni reclám, pero ¡ahont la trobaria quietut com la d'aquest camp?

Aquí no hi ha *Veus ni Cieros*, ni solen baixá 'ls valors, ni s'encareix la badella, ni 's cantan els *Segadors*, ni 's parla de si vé'l cólera, ni de si en Sagasta cau, ni hi ha may estat de guerra ¡sempre, sempre estat de paul!

— ¡Deliciosa calma!
— ¡Benehida sort!
D'aquesta manera dona gust ser mort.

C. GUMÀ

MISSAS DE DIFUNTS

Els recomano *El Noticiero Universal* del divendres 24 de octubre, edició de la nit.

Quan el tinguin a má fixinse en las tres esquelas mortuorias que inserta, las únicas que conté, dos d'ellas en la primera plana y la tercera en l'última. Y vegin si hi troban lo següent:

Primera esquela:
«*Primer aniversario del fallecimiento del señor D. JAIME TORRENTS Y BRESKO*

acaecido en 25 de octubre de 1901, habiendo recibido los Santos Sacramentos.

TODAS LAS MISSAS QUE SE CELEBRARÁN MAÑANA SÁBADO, DÍA 25 EN LA PARROQUIAL IGLESIA DE LA CONCEPCIÓN, P. P. JESUITAS, P. P. CAMILLOS (Baja de San Pedro, núm. 35) serán en sufragio del alma del finado.»

Y ara recordinse'n: «*totas las misas celebradas el día 25 en la parroquia de la Concepción, eran del difunto Sr. Torrents y Bresco.*

—

Segona esquela:
«*Aniversario del fallecimiento de la M. I. S.ª D.ª JOSEFA DE TORRENTS É FIGUERO, CONDESA VDA. DE SICART, ETC., ETC.*

«Sus afligidos hijo, hijos políticos, nietos, hermanos, hermanos políticos, sobrinos, sobrinos políticos y demás parientes al recordar a sus amigos y conocidos tan sensible pérdida, les ruegan la tengan presente en sus oraciones y se sirvan asistir al oficio y misas que en sufragio de su alma se celebrarán mañana, sábado, día 25, a las diez, en la parroquia iglesia de Santa Ana, por lo que recibirán especial favor.»

Y ara no ho olvidin: «*l'ofici y las misas a partir de las 10 del matí del día 25 en la parroquia de Santa Ana eran per la difunta Sra. de Torrents, Comtesa Vda. de Sicart.*

—

Tercera esquela:
La reproduceixo textualment perque val la pena.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

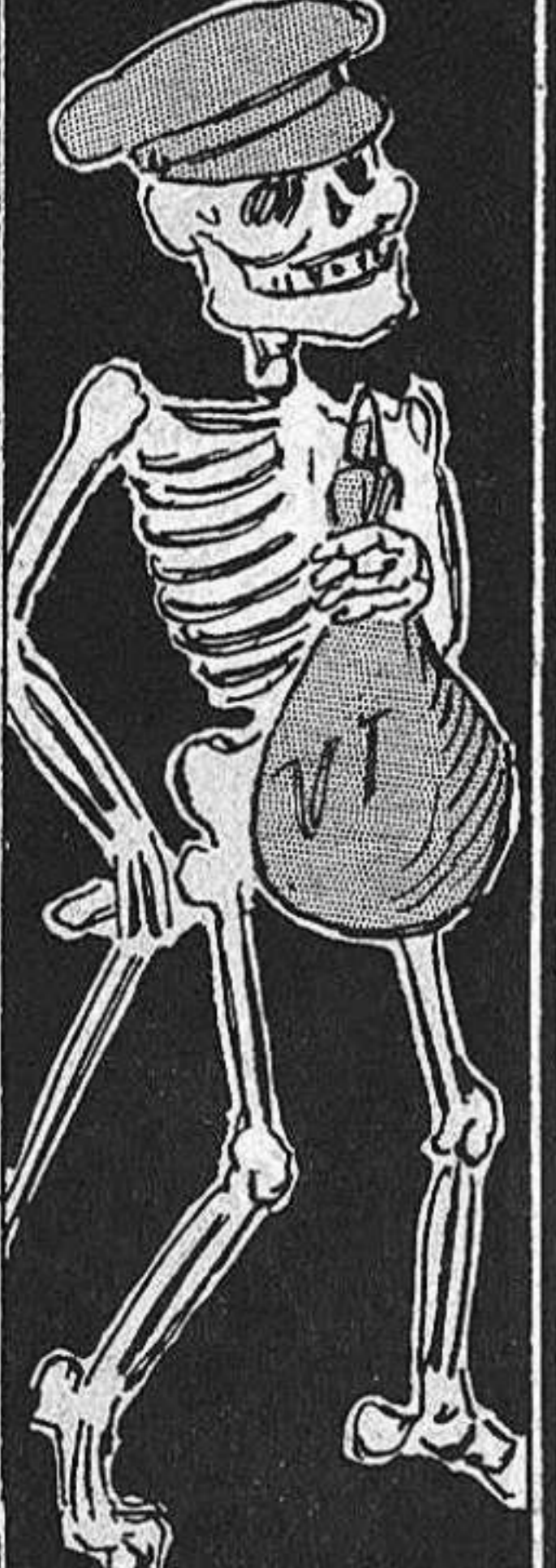
—

—

—

—

—

—Vaig a portarla a la sogra.
—¿Qu' es de veras?
—No; es de ferro.

A dintre del cementiri no amaguis ton sentiment; pro amagat, sí, dels calsetets la beta si no vols que de tú 's rigui la gent.

Dels que van al campo santo no hi van tots per igual ff; uns hi van per prometensas, altres sols per presumir, y també n' hi van molts altres per... detrás de Montjuich.

Sentada al peu d' una tomba certa viuda jove ressa, y mirant la tomba 's tomba... Tomba... que hi ha roba estesa.

J. STAKRAMSA

REPICHS

El poble de Ertoma (Orense) ab motiu dels consums va haver hi... res... poca cosa.

Els paisans tiraren algunas pedras y 'ls civils ab unas quantas descargas de mauser van deixarho tot a punt de solfa.

Total: un parell de morts... cabalment dugas personas pacíficas que no s' havian ficat en res.

En cambi a n' ells els han ficat a la caixa, y ja no haurán de passar may mes cap mal de cap pel pago dels consums. ¿Eh, quina ganga?

En Silvela té rahó: el mauser es un arma providencial que ho arreglia tot.

Cada vegada que 's reuneixen els ministres ab el rey, encare que a Andalusia, a Murcia, a Valencia, a Galicia y a tot arreu hi hagi ball repicat y castanyas secas, en Sagasta diu ab la major patxorra: —La tranquilitat es completa.

Y creguin que no menteix al expressarse de aquest modo. Ell no 's refereix a la tranquilitat del país, sino a la seva.

En la civilisada Londres ha sortit un mestre que 's fa passar per Jesús enviat novament a la terra pera redimir-la.

Lo mes particular es que aquest fulano té un gran número de adeptes que 'l proclaman fill de Deu y 's complauehen en tributarli tota mena de consideracions.

La nova secta 's reuneix en un temple titulat Arca de l' Aliansa.

Vels'hi aquí una segona edició de l' Arca de Noé, en el qual segons el Genesis hi va entrar un parell de animals de cada especie.

En la cima mes alta del Tibi-dabo está a punt de construhir'shi una iglesia ab el seu corresponent convent de frares.

Ja veurán com per ells y sols per ells s' haurá fet el funicular.

La seva instalació en el punt mes dominant del Pla de Barcelona, será com l' apoteosis del clericalisme. Els frares del Tibi-dabo, sense proferir paraula, semblará que diguin a l' enfrurada Barcelona: —Puja aquí dalt!

Jo prou parlaria de la cassera del rey; pero no hi vull anar.

—¿A cassar?
—No; a buscar bolets. Massa que sense buscarlos se 'n troban.

Escolti, Cornetilla ¡vol un bon assumpto per una una caricatura de las sevas?

No s' hi pensi més.

Pinti al seu tío, el de la Marítima, fent pessigolles al ministre de Marina, per veure si li fa saltar de la butxaca uns quants milions de pessetas, ab l' excusa de la construcció de una esquadra.

Ja veu si s' hi pot lluhir tenint el modelo tan a tret.

Un cop feta, la porta a La Perdiu... Y si 'l seu oncle 'l renya, diguili alló de la sarsuela:

—Tío, yo no he sidol

Després del últim intent de debat parlamentari el gall de Antequera s' ha quedat que no 'l coneixeria ni la loca que 'l va treure del ou, sense plomas, ab els esperons despuntats y bellugantli, y ab la cresta pansida, esblanquehida y transparent.

Y tot aixó es degut a que ningú va fer cas del seu cacareig.

Y no 'n va fer cas ningú porque ningú ignorava que s' havia posat d' acort ab en Moret per esbaltar el galliner en un determinat sentit convenient als interessos de la pandilla sagastina.

Bo será, donchs, que 'l futur hereu de 'n Sagasta li tingui en compte aquest sacrifici. No pot negarli la senaduria vitalicia que li te promesa pel seu amigatxo Ordóñez, ni l' acta de diputat pel seu gendre, aixis que quedí vacant el districte qu' en la actualitat representa 'l Sr. Ordóñez.

A veure si ab aquest parell de grans de blat-demoro, 'l gall de Antequera recobra una mica el bon humor y las forsas.

Un dipòsit de fustas sense aplicació que hi havia als Arsenal, en lloch de ser tretas a subasta, com era de lley, van ser adjudicadas capritxosament a un dels concursants.

Ab aquest negoci l' Estat hi ha perdut alguns milions.

Y si 'm diuhen que 'ls milions que pert l' Estat no 's perden per tothom, jo 'ls hi contestaré:
—Justa la fasta.

Al número de 210 ascendeixen els senadors que han demanat viatjar gratuïtament en els ferro-carrils.

Pera ser senador es necessari acreditar disfrutara una renda que no baixi de 20,000 pessetas. Y a pesar de que aquesta renda suposa una posició desahogada, 's presenta una ganga, y tots extenen la mà per agafarla.

Ni un sol arquebisbe, ni un sol bisbe ha deixat de demanar el bitllet gratuit. Encare que l' Estat els paga sous suculentos pera lluhir la mitra, tots ells, sens escepció aprofitan l' ocasió que se 'ls ofereix de viatjar de gorra.

Els llanuts de Castelló de la Plana van efectuar una pelegrinació al desert de las Palmas, pera donarse 'l gust de cridar «¡Visca 'l Papa-Rey» y atracarse de costellas y ví.

Y ara vegin si era gran el seu entussiasme, que encenen fogueras per la bucólica van calar foch a un bosc en més de dos kilòmetros d' extensió.

Tant mateix son una mica massa inflamables aquests llanuts.

Digu 'l senyor bisbe de Tortosa: avants de treure'ls a explayarse al camp ¿no sería convenient receptals'hi un bany de milja horeta, de cap dintre de un safreig d' aygua beneyta?

Aixis com hi ha reys qu' están de sort, n' hi ha d' altres qu' están de pega. Succedeix ab ells lo mateix que ab els de las cartas: n' hi ha que trunfan y n' hi ha que 'ls fallan.

Com a prototipo de reys desgraciats aquí tenen el de Inglaterra. Apenas curat de l' apendicitis que va tenirlo a las portas de la mort fent necessaria una operació cruenta y dolorosa, ara diuhen que está afectat de una laringitis crónica de carácter grave y que ademés se troba amenassat de perdre completament la vista.

Está vist que las malalties no respectan a ningú ¿volen més impertinencia que las que s' están cebant ab un ser tingut per inviolable?

¡Pobre Eduardo! Si s' arriban a cumplir els funestos pressagis dels metjes; si 's queda cego enterament; quan no vegi res, ni sombra de lo que passa al seu alrededor, podrá concentrar el seu esperit evocant el recort dels temps ditxosos en que encare no era rey, y anava pel mon a divertir-se com el més felis dels calaveras.

Aquells temps no han de tornar... y no hi ha corona que basti a endolsir l' amargura dels bons recorts quan lo que falta es la salut.

En aquest punt la realitat prepondera sobre la realesa.

De segur que no saben qui es en Dominico Mustafá, y ara 'ls ho vaig a dir.

Encare que l' apellido Mustafá, a primera vista sembli moresch, en realitat no 'n te res de mahometá: es cristiá, ben batejat y ben reblat de catolicisme. Aquest Mustafá venia sent feya molts anys director de la Capella Sixtina, aquella capella vaticana que s' ha fet célebre pels seus tiples y contralts del género masculí, si be 'ls hi falta lo més necessari per acreditar las sevas condicions de home.

Sens dupte el lector preguntará:—¿Y ara? ¿A qué treuhen nas tots aquests qüentos de 'n Mustafá y de la Capella Sixtina?

Senzillament, a participarlos que aquest bon senyor, que durant anys y més anys manejava la batuta, ha presentat la seva dimissió, a causa de haver arribat a vell. Perque ja es sapigut que la batuta en mans de un vell pert el compás.

En l' exemple de 'n Mustafá hauria de mirarse 'l nostre Sagasta, que també s' ha anat fent vell, la batuta ja no li regeix, y per aquest motiu la situació política sembla un' orga de gats.

EPITAFIS

Al estiu com al hivern dintre eixa fossa descansa sola y trista l' Esperansa... de que vingui un bon govern

Descansa aquí un empleat que no sapigué en sa vida que vol dir estar cansat.

Aquí descansa un carlista —Ja n' hi ha prou: girém la vista.

Jauhen aquí, fa molts días... unas ciertas garantías.

P. A. MORENO

Aquí hi dorm l' estat de guerra esperant resucitar, per torná a viure uns quants mesos... fins que 'l tornin a matar.

J. CRISTIA LLOMBART

Aquí lo pinxo Sabata fa mitj any qu' está enterrat: va morir espantat al sentí' un grinyol de rata.

EMILI SUNYÉ

Aquí descansa un artista plé de cabell, dich talent,

va morir-se de repent menjant ceba modernista.
J. TOUS PUEY

Dins de aquesta tomba baixa vingué un avaro a pará' que al morir-se 'a va arronsá per gastar menos en caixa.

Aquí reposa un pintor, colorista de gran boga, que a Cuba buscant color morí de la febre groga.

JULIA CARROSSA

Descansa aquí 'l senyor Valls, mestre d' estudi molt destre; ans de morir, pobre mestre ¡si va ferne de badalls!

M. CARBÓ D' ALSINA

Descansa aquí un general plé de medallas y creus, va morí al tornar de Cuba cansat de matarhi... 'l temps.

ANTÓN DEL SINGLOT

Aquí Mossén Esbranzida jau, y en el ninxo de sota descansa una que devota del Mossén fou en la vida.

J. MONTABLIZ

¿Veus aquí en aquest forat? hi descansa ab tot repós una Hija de Maria... que vol dir: menjar pels corbs.

J. MORET DE GRACIA

Aquí 'ls cuchs gran festa fan; puig lo cos van rosegant d' un ministre molt grassó, que va morir tot menjant una barra de turró.

Deixá aquí ossos y pell un ex-ministre novell, que ab estudiats ademans y remoyent la nació, volia, ab gran afició, pescá uns quants republicans. Contra la clerical lley perorava entussiasmat; pro quedá mort y enterrat al dá' un crit de ¡Viva el rey!

F. LLENAS

En un wagó de ferro-carril: —Ben mirat els camins de ferro han sigut una de las invencions mes grans de l' época moderna. ¡Y que n' han fet de bé!

—Diguim'ho a mí: aquí hont me veu tota la meva fortuna la dech als carrils.

—¿Es obligacionista?
—No senyor. Pero en un descarrilament vareig tenir la desgracia de perdre la sogra y dugas tías y al mateix temps la sort d' heretarias.

Un que s' alabava sempre de haver corregut molt mon, creyentse autorisat ab aixó sols per etjegar las gofias mes estupendas, contava la següent aventura:

—Un día al Africa, vaig trobar-me en plé desert sol ab el meu gos, a mes de trenta horas lluny de tot siti habitat, ab una fam que m' arbolava y no tenint res que menjar.

—¿Y cómo se las va compondre?
—Després de molt barrinar, vaig decidir-me a tallar la qua al pobre Sultán, vaig rostirla y ens la va rem menjar.

—Qué vol dir aquest plural?
—Que jo 'm vaig menjar la carn y 'l gos els ossos.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—Pa-la-u.
- 2.ª LOGOGRIPO NUMÉRICH.—Condesa.
- 3.ª ANAGRAMA.—Macá—Cama.
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—Lo sublime en lo vulgar—Elettra—La de San Quintín.
- 5.ª GEROGLÍFICH.—Cinquanta mil catres, doscentas mil camas.

Han endavinat totas ó part de las solucions del número anterior els caballers: El cap de bou y la Cándida, La Trosus de Figueras, Un de la goma del mateix lloch, Cunills de Bosch, Un barber que afaita a la M., Lluís Figuerola y Joaquín Vaquer.

XARADA
Va veure a Total-girat lo fill gran de casa en Cera

INDUS

El fenómeno unionista - separatista

CO
MERS

TRIA
CIEN-
CIA

NAVE-
CACIÓ

ART

ACRI-
CULTURA

¡Pobretll... ¡Ja ha nascut mortll...

una hermosa dos-primera
y 'n va quedá enamorat.
Y 'l metje ha pronosticat
que com qu' ell dos de Total
per ella, 's troba tan mal,
ab tan invers-dos que beu,
que si acás á n' ell no 'l creu
morirá avans de Nadal.

J. MORET DE GRACIA
ANAGRAMA

Quin músich era en totl
sabi, sentimental.
Molt útil es el totl
la llum per reflexar.

J. COSTA POMÉS
TERS DE SÍLABAS

Sustituir els punts per lletres que donguin llegidas
vertical y horizontal, 1.º: Moble; 2.º: Nom de dona, y
3.º: Alegría.

JOTABEEME

CONVERSA

—Escolta, Antonet.
—¿Qué vol, Mariano?
—Aquí tens aquesta botella y digas á la tabernera
que la ompli del vi ranci mes bó que tingui.
—¿A quina tabernera, á la Petra?
—No, home, á la que jo mateix t' he dit.

E. NELLUS J.

GEROGLÍFICH

1 1000
D C

ANTONIO FELIU

CORRESPONDENCIA

Caballers: Noy de la Estasió, Julio Palau y Ximenez,
Pasta Naga, Cunills de Bosch, Albertet de Vilafranca,
F. Arinayre, Ramón Giralt Güell, Pissarra, M. Rasel-
ga y E. Viñan: *Vida alegre y muerte triste.*

Caballers: T. Rusca, Juan Cassi y Torres, Sisket D.
Paila, A. Ribas Ll., Toni Badús, Pedro Oriach Solá,
Paulito Giralt Güell, Un foot-ballista, A. Serra, J. Fa-
rrés Gairalt, P. Virgili y F. Joanet: *Val més aquí que d'
cal apotecari.*

Caballer: F. D.: Per delicadesa hauria de adoptar al-
tre pseudónim; tenim un apreciable colaborador que
firma del mateix modo. Lo qu' envia no vá.—Manel
Llopert: El género íntim ha de ser menos enfático.—
M. C. d' A.: No está mal. Queda nostra.—S. Perocato
Ras: Es senzilleta, pero está bé.—Un escalench: ¿Qué 's

pensa qu' aixó dels morts te capvuytada? —Ribas Mon-
far: Prou epitafis! —Antón Benazet: Ho trobém confor-
me, si senyor, pero, per l' Almanach es impossible.—
Joseph Queralt: Hont vá, home, ab aixó? ¡Miri que l'
agafarán! —Antoni de Massanas: El pensament es bo-
nich y la versificació está ben tractada. ¿Cóm es que
quan vol ho fá bé, y no ho fá bé sempre? —Paco Cucu-
ru: Vosté farà alguna cosa si no 's desmaya avans. L'
article té condicions, no gayres.—I. Belhot't: Es molt
poca cosa.—S. A. y C.: Rebut y gracias.—Siull Alreu-
gíf.—No podém aprofitar res, com de costum.—Rebe-
rem la remesa. N' entra part en cartera. Lo de Morts
no crach que arribi á temps. El seu nom es á la lista de
suscripció per mossen Cinto.—Una arrel de boig: No 'l
contradim en aixó, pero, las sevas bojerias no van.—
Menció del Cascall: Ha fet tart pels epitafis.—Ferrán
Anquiri: Conté algunas imperfeccions.—A. Gandols:
Son aprofitables.—V. C. A.: En tot cas ja ho haurá vist
publicat.—R.: No van.—Un carboner: Els epitafis no
han sigut puntuals. Lo demés, dolent.—Joseph Gorina
R.: Está bé y gracias.—Pissarra: Rebut els sellos; entran
á la suscripció.—Félix Cantimpló: Els cantars están molt
bé. Ja casi, casi 'n sab tant com l' *Ego Sum.* (Y no val á
personalisar).—Francisco Oriol: L' any que vé... seré
un' altre día.—Máximo Electra: Lo mateix li dihem.—
Joaquim Vaquer: No serveix.—J. Soler A.: No hi som á
temps... y encare que hi fossim.—A. D.: Anirá á la pri-
mera ocasió.—P. Lliavería Estivill: A bon hora, no diré
que nó.—Sisket del Full: La guardém per un día que
'ns vagui.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer
del Oim, número 8.
Tinta Ch. Lorilleux y C.º